

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **I. T. G.,** zast. Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem, se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 10. 2017, č. j. OAM-151/LE-VL17-VL13-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. 1. 2018, č. j. 61 Az 22/2017 - 42,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. 1. 2018, č. j. 61 Az 22/2017 - 42, **se** ve výroku I. a II. **zrušuje.**

II. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 10. 10. 2017, č. j. OAM-151/LE-VL17-VL13-2017, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů v řízení o žalobě ani v řízení o kasační stížnosti.

IV. Soudem ustanovenému zástupci žalobce, Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátovi, se sídlem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši celkem 3.400 Kč. Tato částka bude zástupci žalobce vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví podle § 25 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, zastavil řízení ve věci žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany, neboť

dne 9. 10. 2017 obdržel písemné prohlášení žalobce z téhož dne, kterým vzal svou žádost zpět.

[2] Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí žalobu, v níž namítal, že si zpětvzetí žádosti není vědom. Poukázal na skutečnost, že disponuje pouze minimální znalostí českého jazyka a nedisponuje žádnými znalostmi českého práva. O zastavení řízení a podstatě tohoto rozhodnutí se dozvěděl až doručením rozhodnutí žalovaného. Vyjádřil přesvědčení, že údajné zpětvzetí nebylo učiněno v průběhu pohovoru s žalobcem ani nebylo obsaženo ve veřejné listině, a nelze tedy s určitostí zjistit skutečný obsah jeho vůle. Podle žalobce je třeba zkoumat pravost a správnost soukromé listiny, jíž jeho zpětvzetí je.

[3] Krajský soud v Ostravě shora uvedeným rozsudkem výrokem I. žalobu zamítl, výrokem II. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení a výrokem III. určil ustanovenému zástupci odměnu ve výši 6 800 Kč. Krajský soud poukázal na skutečnost, že formulář zpětvzetí žádosti je vlastnoručně vyplněn žalobcem a je jím vlastnoručně podepsán. To, zda k vyplnění tohoto formuláře došlo v rámci pohovoru či bez pohovoru s žalobcem, není rozhodné. Za podstatné krajský soud označil, že uvedený formulář je opatřen razítkem a vlastnoručním podpisem tlumočníka, což znamená, že při vyplňování tohoto tiskopisu žalobcem byl tlumočník přítomen a nepochybně žalobci v případě potřeby obsah formuláře přeložil. Námitce žalobce, že si zpětvzetí žádosti o mezinárodní ochrany nebyl vědom a že se o něm a jeho důsledcích dozvěděl až doručením žalobou napadeného rozhodnutí, krajský soud nepřisvědčil. S ohledem na výše uvedené skutečnosti krajský soud neshledal ani důvod k pochybnostem, proč by zpětvzetí žádosti nebylo možné považovat za pravé a vyplněné žalobcem, který tímto způsobem vyjádřil svou vůli vzít žádost o udělení mezinárodní ochrany zpět.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti tomuto rozsudku krajského soudu kasační stížnost, v níž rovněž požádal o přiznání odkladného účinku. Setrval na svém závěru, že správní soud je povinen zkoumat autenticitu úkonu, kterým měl cizinec vzít svoji žádost zpět nejen s odkazem na obsah správního spisu, nýbrž i na základě tvrzení stěžovatele a vyhodnocení jeho skutečné vůle. Stěžovatel poukázal na rozsudek NSS ze dne 7. 9. 2005, sp. zn. 3 Azs 388/2004, a uvedl, že i zdánlivě dostatečný projev vůle cizince vedoucí k zastavení řízení o udělení mezinárodní ochrany, může být za jistých okolností podroben soudnímu přezkumu z hlediska skutečného obsahu takového jednání. Stěžovatel trvá na tom, že jeho tvrzení, že si nebyl vědom obsahu a významu úkonu, jímž měl údajně vzít zpět svoji žádost o udělení mezinárodní ochrany, nemůže být přezkoumáváno pouze na základě spisového materiálu, nýbrž i s ohledem na další okolnosti, za nichž mělo k takovému úkonu dojít. Pokud by se správní soud spolehnul pouze na existenci tlumočnické doložky a podpis cizince na formuláři, jímž měla být vzata jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany zpět, nebylo by možné zjednat nápravu v případě zpětvzetí žádosti učiněného za situace, v níž žadatel o mezinárodní ochranu není ve skutečnosti srozuměn s následky takového úkonu. Skutečný obsah vůle žadatele o mezinárodní ochranu musí být zkoumán i pomocí jiných důkazních prostředků a nelze se spolehnout pouze na přezkoumání splnění formálních náležitostí spisového materiálu.

[5] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že ze spisu vyplývá, že stěžovatel byl v řízení poučen o svých právech, mohl využívat pomoci neziskových organizací i pracovníků žalovaného. Žádost o mezinárodní ochranu vzal zpět ze své vůle, dobrovolně a tento úkon podepsal. Stěžovatel nezpochybnil, že se jedná na listině o jeho podpis. Krajský soud se s námitkami stěžovatele přiměřeně vypořádal a své rozhodnutí dostatečně odůvodnil. Žalovaný má za to, že ve správním ani v soudním řízení nebyly porušeny právní předpisy ani mezinárodní závazky České republiky.

III. Posouzení kasační stížnosti

[6] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) přípustná a přijatelná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[7] Kasační stížnost je důvodná.

[8] Z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že stěžovatel zpochybňuje zpětvzetí žádosti o udělení mezinárodní ochrany, přičemž namítá, že je třeba se celkově zabývat autenticitou úkonu a nelze spoléhat pouze na formální náležitosti, tj. podpis účastníka řízení a tlumočnickou doložku.

[9] Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel předmětné zpětvzetí učinil na formuláři v českém jazyce, na kterém doplnil své jméno, datum narození, státní příslušnost, datum a podpis. V souvislosti s poukazem stěžovatele na formální náležitosti zpětvzetí a tlumočnickou doložku Nejvyšší správní soud konstatuje, že na zpětvzetí se nachází rovněž razítko Mgr. Pavla Kostelníka, tlumočníka jazyka ruského, a jeho podpis. Na tomto dokumentu však tlumočník nikde neuvedl, že by stěžovateli jeho obsah přeložil, popř. že by s ním stěžovatel vyjádřil souhlas. Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud dále zjistil, že stěžovatel v předcházejícím řízení o žádosti o mezinárodní ochranu uvedl moldavštinu jako jazyk, kterým je schopen se dorozumět. V tomto jazyce s ním byl také veden pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, za přítomnosti pana Ing. Gheorghe Stanesca, tlumočníka z moldavského jazyka. Tento tlumočník stěžovatele posléze seznámil s obsahem napadeného rozhodnutí žalovaného.

[10] Zpětvzetí stěžovatele sice formálně splňuje všechny podstatné náležitosti. Nelze však odhlédnout od toho, že došlo k situaci, kdy stěžovatel podepsal předpřipravený formulář zpětvzetí žádosti o udělení mezinárodní ochrany v českém jazyce za přítomnosti tlumočníka z jazyka ruského, ačkoli v předchozím řízení i při následném převzetí rozhodnutí byl přítomen tlumočník z jazyka moldavského, který stěžovatel zmínil jako jediný jazyk, jímž je schopen se dorozumět. Ve správním spise se přitom nenachází žádná listina, z níž by vyplývala schopnost stěžovatele dorozumět se v českém jazyce, tj. v jazyce, v němž měl stěžovatel učinit zpětvzetí, či v ruském jazyce, tj. v jazyce tlumočníka, který byl u podpisu zpětvzetí přítomen. Nelze proto postavit najisto, zda a do jaké míry stěžovatel skutečně rozuměl obsahu úkonu, který činí, tj. zda si byl vědom toho, že bere

žádost o udělení mezinárodní ochrany zpět, neboť jako jediný jazyk, kterým je schopen se dorozumět, žalobce uvedl moldavštinu. V posuzované věci tudíž nelze argumentovat podpisem tlumočníka v neprospěch stěžovatele, jak to činí krajský soud. S ohledem na výše uvedené specifické okolnosti Nejvyšší správní soud přisvědčil stěžovateli, že jeho podpis a existence tlumočnické doložky na formuláři nedokládá, že byl dostatečně obeznámen a srozuměn s obsahem a následky tohoto úkonu, tj. že tento úkon byl řádně učiněn. Tuto otázku bude třeba v dalším řízení náležitě vyjasnit.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[11] Jelikož již v řízení před krajským soudem existoval důvod ke zrušení rozhodnutí žalovaného spočívající v tom, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], zdejší soud zrušil vedle výroků I. a II. rozsudku krajského soudu i rozhodnutí žalovaného [§ 78 odst. 4 ve spojení s § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.]. Výrokem III. rozsudku krajského soudu bylo rozhodnuto o odměně ustanoveného zástupce stěžovatele, kterou platí stát podle § 35 odst. 9 s. ř. s. Proti tomuto výroku stěžovatel nijak nebrojil a ani k tomu není oprávněn. Žalovaný v dalším řízení bude vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.), a bude proto na něm, aby vyjasnil a znovu posoudil, zda žalobce skutečně vzal svou žádost o mezinárodní ochranu řádně zpět, a zda tedy byl dán důvod pro zastavení řízení.

[12] Nejvyšší správní soud rozhodl o náhradě nákladů v řízení o žalobě a v řízení o kasační stížnosti dle § 60 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel měl v řízení sice úspěch, avšak žádné uplatnitelné náklady mu nevznikly. Žalovaný byl v řízení neúspěšný, a právo na náhradu nákladů řízení tak nemá.

[13] Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ze dne 8. 11. 2017, č. j. 61 Az 22/2017 – 19, ustanoven zástupce Mgr. Ladislav Bárta, advokát, se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava. Podle § 35 odst. 9 na konci s. ř. s. zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti.

[14] Nejvyšší správní soud proto přiznal ustanovenému zástupci stěžovatele v řízení o kasační stížnosti odměnu za 1 úkon právní služby (sepsání kasační stížnosti) podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, a to ve výši 3.100 Kč [srov. § 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5 advokátního tarifu] a náhradu hotových výdajů paušální částkou za tento úkon právní služby ve výši 300 Kč (srov. § 13 odst. 3 advokátního tarifu). Ustanovený zástupce nedoložil, že je plátcem DPH. Celkem proto činí odměna ustanoveného zástupce 3.400 Kč a bude mu vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

[15] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud rozhodl bezodkladně o kasační stížnosti samé, bylo by již nadbytečné rozhodovat o návrhu na přiznání odkladného účinku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 8. března 2018

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu